

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 81. ANULU XV.

Sabiu, in 8/20 Octobre 1867.

Telegrafulu, ese de doue ori pe septe-
mana : joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditur'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, 7 Octobre.

In septamanile trecute, ne aducemu inca aminte,
se raspandise sciri neliniscitoare purtate, pana in
locurile nostre de firulu electricu. Era vorba
despre eventuala retragere a bar. Beust, despre
venirea la putere a lui Clam Thun. De aceste se
legau apoi temeri sau sperantii, dupa cum sunt si
diferitele partide.

Tota furtuna ce pare ca are a rescoti iera
spiritele si a le purta in valuri inalte o vedemu des-
carcata in partea de dincolo de Lait'a asupra con-
cordatului si cu acest'a liniscea pare ca-si reocupa
loculu; lucrurile voru se proceda pre cararea in-
ceputa deja, fara de a lasa urme mai insemnate.
(Vedi la „Mai nou“ cele dupa „P. N.“)

Impregiurarea acest'a, adeca, schimbarea a-
cest'a rapide a politice, ne face a ne revoca in
memoria cele ce le disesemu cu alta ocaziune des-
pre asemenea evenimente si asiada dora a repeti cum
e de bine candu omulu nu se increde unei sorti ne
sigure, ci cauta a intemeia viitorulu sau pre ce-va
realu.

Deputatii nostri din diet'a din Clusiu la 1865
aflasera calea acest'a, insa nu o tinura, si cei ce o
tinura fara parte impiedecati, parte paralisati in ur-
marea ei.

Diet'a din Pest'a si a reinceputu siedintiele
sele. Cestionile cele mari si vitale voru sa vina
catu de curendu pre tapetu. Deputatii nostri dupa
catu putemu ceti din vre-o crame-va raportie despre
dieta, vedemu ca acum si-au trimisu acreditivile loro.
Parte s'au si dusu dintre deputati, parte se voru duce
in curendu, pentru ca sa fia acolo si sa arunce voturile
loru in cumpena pentru aperiarea intereselor nati-
onale, cari intre atatea nationalitati si intre referin-
tiile loro nu se mai pota considera de nisce inte-
rese separatistice, ci de interese contributorie la
binele comunu.

Aru fi dupa noi bine, candu baremu acum spre
a ajunge in privint'a binelui comunu la ce-va realu
amu fi petrunsi de convingerea ca e neaperatu de
lipsa gruparea, sau mai bine concentrarea pu-
teriloru candu sunt actiuni mai mari, mai in-
tiau in interiorulu fia-carei dintre nationalitati. Prin
urmare detori'a cea dintiau a nostra aru fi, ca sa
nu ne mai risipimu dupa vechi'a si trist'a disa:
quot capita tot sensus, ci sa cautamu, ca si in ceea
ce ni s'aru pute face vre-o obiectiune, din lipsa de
forme, sa indeplinimu prin conlucrarea comuna si
sa dovedimu ca suntemu o individualitate, carea nu
numai pretinde, dora carea trebuie sa aiba tote drep-
turile si atributiunile unei individualitati.

In asemenea casu, chiaru si candu amu pre-
supune, ceea ce sa nu concedemu nici candu, ca ni-
suintiele nostre nu aru fi incununate de succesulu
dupacum lu dorim, perderea e cu multu mai mica. Ro-
tele tempului nu ne pota calca si sferma, ci ele
voru afla o resistintia, carei, mai curendu sau mai
tardiu, trebuie sa i se faca dreptele si ecuitabile con-
cessiuni.

Noi cetimu despre opuseltiunea din stang'a die-
tei pestane, ca ea la multe ocaziuni se provoca ca
minoritate in dieta, la majoritatea ce o are la spa-
tele sele prin comitate in tiara. De-si asema-
narea acest'a ca multe asemenea in lume schiope-
teza, schiopetarea in impregiurările nostre, la casu
candu puterile nostre aru fi concentrate si bine gru-
pate, aru fi intru atata noua favoritoare, ca in par-
tile locuite de romani, dupa lege chiaru, drepturile
ce ne competu nu ni-aru pute fi pre tempu inde-
lungatu denegate. Denegarea acest'a s'aru pute nu-
mai prin suspenderea constitutiunei, prin slari es-
ceptionale, pre cari slari le-au combatutu alatu in
pres'a interna catu si esterna insii acei'a, de cari

amu pute ave temere ca aru ave acum interesu de
a le introduce si a le sustine.

Credemu ca din cele ce amu disu pana aci, nu
ne va pute inculpa nimenea ca suntemu optimisti,
dara ne secandu-ne tota increderea in puterile no-
stre proprie, cari in ori si ce impregiurari sa ne
fia radimulu nostru celu dintiau si pre urma, totu
din cele disu pana aci putemu deduce, ca nu a-
vemu cauza a fi nisce pessimisti fara de sperantia.

Un'a inca. Sa nu para cui-va ca facemu im-
putare diferentieloru in pareri. Unu individu sin-
guru candu are sa intreprinda ce-va, deca aru face
fara de a se cugeta, fara de a lasa ca prin cugetu-
lu sau sa se strapuna in diferite pusetiuni, ci aru
merge orbisii in o directiune, — i amu dice ca e
unilateralu, sau capriciosu, sau idiotu s.a.m.d. Insa de
alta parte, candu cine-va totu cugeta si nu mai vine la
o decisiune, va sa dica, e totu impartitu cu cugetu-
lu, de acel'a inca scimu ca nu ajunge la nici
unu resultatu; sau deca ajunge apoi de multe ori
prea tardiu.

Cestionile, precum cea a nationalitatiloru, a
uniunei etc. venindu pre tapetu, voru cere acum
si din partea nostra o decisiune combinata cu im-
pregiurările nostre de totu felulu si dimpreuna cu
resultatulu catra care trebuie sa nisum. Cea din-
tiau nisuintia a nostra insa sa fia, cum amu disu
mai susu, pregatirea incatu ori-cum ni s'aru oferi
lupt'a constitutionalu si ori-cari sa fia resultatulu
ei, noi sa fimu unu trup si unu sufletu nedesparti-
bilu si neimpartibilu.

Evenimente politice.

Sabiu, 7 Octobre

Projectulu de lege alu dietei ung. in privint'a
nationalitatiloru, cetimu ca s'a primitu de ministeriu.
Nu putemu sci ce va face ministeriulu cu densulu
in favorea egalei indreptatiri, sau lu va asterne
dietei, asiada dopa cum lu primira, ca ea sa lu mai
modifice.

O scire curiosa intempnamu in diuarie si a-
deca, ca s'au enunciatu unele foi magiare pentru da-
rea in judecata a ministeriulu ung. din cauza ca a
opritu adunarea honvediloru la Aradu. — Comitatu
Heves si-a capetatu comissariulu sau regescu, insa
la cea dintiau congregatiune comitetulu au prote-
statu contr'a denumirei unui comissariu regescu. A-
cest'a a respinsu protestulu si a provocatu adunarea
sa se resipe. Membrii au si plecatu in linisce si
s'a dusu care in catrau.

Din cele dinlaintu mai avemu astadi a aminti ca
corpurile legislative din Vien'a si Pest'a tinu mereu sie-
dintie. In ceste din urma a fostu lucrulu celu mai
momentosu dela redeschidere votarea imprumutulu
contras de ministrulu Lonyai pentru drumuri de
feru. In cele din senatulu imp. a fostu cestionea
concordatulu care acum se asieza totu mai tare, si
votarea unei legi (in 15 Oct.), dupa carea si in tierile
senatulu imperialu are parlamentulu dreptulu de a vota
darile si recrutii. — Dupa „Situation“ afacerea con-
cordatulu au alteratu binisioru situatiunea politica
in Austri'a si ca alteratiunea acest'a era reslatita si
mai departe au doveditu diuaristic'a magiara, carea
au sustinutu din tote puterile pe ministrulu Beust,
celu d'antiau representante alu dualismulu, in con-
tra atacuriloru incercate din partea ultramontana.
Mentionat'a foia francesu afirma ca are scire despre
o epistola a Br. Beust, carea fu obiectu de discu-
tiune in unu salonu din Parisu. Cancelariulu impe-
rialu, aru dice epistola, e plinu de incredere in o-
pulu sau si in viitorulu acelui opu, de-si nu nega,
ca in momentu mai are contra se inca oposi-
tiunea episcopiloru. Elu pune mare temeiu pre
spriginulu natiunei (carei?) si pre alu Imperatulu,

carele inainte de plecarea (la Parisu) va adresa o
epistola publica catra prelatii din monarchia.

Scirea despre intalnirea Imperatulu Austriei cu
Regele Prussiei se repetiesce. „Kreuz Ztg.“ din
Berlinu nu mai trage la indoela putintia unei atari
intalniri, observa numai, ca e betatoriu la ochi, pen-
truca scirea acest'a vine din Frankfurt si neci in
Vien'a neci in Berlinu nu se scie nimic'a despre
dens'a. Berl. Börs. Ztg. modifica scirea despre
intalnirea intr'atata, ca pune intalnirea amintitloru
regenti pre 18 Octobre a. c. in Frankfurt si nu
in Baden-Baden, dupa cum se sciea mai nainte.

Programulu lui Hohenlohe, ministrulu primariu
din Bavari'a, dezvoltatu in camer'a de acolo, a fostu
supusu unei critice aspre din partea foiloru prus-
siane si filoprussiane. Pentru caracterisarea situa-
tiunei sau mai bine a directiunei spre carea atarna
spiritele in Germani'a scotemu din tote resultatulu,
ca din numitul programu, ceea ce e chiaru si res-
picatu pentru unitatea natiunala, aceea e bine pri-
mitu; ceea ce e intunecatu si la indoela, precum
si ceea ce arata ca disulu ministru doreste numai
o confederatiune de staturi, aceea se respinge.

Din Italia vinu sciri forte liniscitoare din
partea regimulu papei si forte alarmatoare din par-
tea privatiloru. „Opinione“ spune ca Aquapendente
pre carea o reocupasera trupele Papei se afla iera
in manile Garibaldiniloru. Ceea s'au retrasu fara
de vre-o lovire. Faimele despre alte loviri ale tru-
peloru papei cu garibaldinii pana la 11 Oct. nu se
putura constata. Garibaldi au stricatu tote lega-
turile telegrafice si dupa cum se vede din insemi
raportele regimulu, intra in mesura mare pre tote
partile in statulu Papei si ceru dela omeni mijloce
de traiu. Unele sciri dicu ca numerulu loro e pana
la 10,000. — Trupele italiene care stau de padiescu
marginile sau nu voru sau nu pota impiedeca trece-
rea insurgentiloru in statulu Papei si regimulu ita-
lianu a si inceputu a se escusa, ca terenulu fiindu
muntosu si cu paduri si impreunatu si cu alte greu-
tati, face cu neputintia priveghiarea rigurosa a margi-
niloru. — Garibaldi emite meru la proclamatiuni
prin cari inimeza pre romani la rescutare si incre-
dintiiza comand'a suprema fiului sau, pana candu
va pute sa scape densulu sa vina la densii spre a-i
conduce.

Lumea politica crede, ca nu va trece multu si
vom aud ca trupele italiene au intratu in statulu
papei. Indoela e despre aceea ca unde se voru o-
pri: inaintea Romei sau numai in Rom'a.

Despre insurectiunea din statulu papalu mai
adugemu, dupa cele ce ne aducu foile cele mai
prospete, ca Franci'a s'a pronunciatu pentru
neinterventiune si asiada pred'a curi'a in manile revo-
lutiunei si dubi'a scutintia a regimulu italianu.
Trupele insurgentiloru se sporescu forte tare si au
facutu pasi insemnati. Garibaldinii sunt condusi
de Menotti Garibaldi si alti barbati insemnati, chiaru
si deputati din camer'a italiana. Unu fabricantu de
panuri, Baldini, si-a inchisu fabricelu si s'a pusu in
fruntea a vre-o 200 lucratori de ai sei, pre cari ii
proveda elu din mijlocele sele proprii cu arme si cu bani.
Ricciotti Garibaldi vine din Angli'a cu sume insem-
nate in ajutoriulu insurectiunei.

Din Rom'a se scie la „Gazzetta di Firenze“
ca intre Madridu si Vaticanu (partea Romei, unde se
afla resiedintia papei) se schimba mereu depesie
in cifre. Parerea generala e, ca deca insurecti-
unea va lua dimensiuni mari si trupele italiene voru
intru in Rom'a, pap'a, dela Civita vechia, se va sui
pre o naia spaniola si va fugi in Spania.

Din Parisu se spune ca partid'a pacei a
esttu deasupra celei de resbelu. Dupa o corespon-
dintia din Parisu a foiei l'Union del' Ouest, sa se
fia esprimatu Imperatulu Napoleonu la Biarritz cam

în tipula următoriu. Eu știu de toate cele ce se întâmplă în Franța. Cunoșc neliniștea și nemulțămirea tuturor. Regimul meu au comis greșeli; acum trebuie ca să se delatureze acestea. — Mai departe se dice că și legea pentru întregirea Țării se va retrage și se va întregi cea din 1832 prin adăugarea unor articuli.

Din Polonia rusă se scrie: Diviziunea a 14, dislocată până acum lângă Dniștru fu înaintată în ultimele zile din Septembrie către frontiera (marginea) Moldaviei și s'a intrunit cu diviziunea a 15 de infanteria ce se afla în stare de rebelie (pe picioru de bataie), cu cavaleria de lipsă, artileria numeroasă și polcuri de cosaci. Toate aceste trupe stau sub comandă a adjutantului general K o t z e b u e, carele tocmai acum se duse la Nicolaievska spre a fi acolo la primirea Imperatorului. Drumul spre disafontaria la făcurea rupele parte pre cându era ninsorea cea mare, cu deosebire în 27 și 28 Septembrie, care ninsore se estindea dela părțile media-noptiale ale Poloniei spre Podolia Moldavia și Besarabia media-diurnala. Scopul concentrării acestor trupe e priveghierea Moldaviei. Rusia nu vrea ca să fie surprinsă nepregătită de evenimente. În Polonia se începe în 14 l. c. recrutarea cea mare. Dela 1000 suflete barbațesci se voru recruta 4 și din părțile unde la 1862—1864 nu s'a recrutat, încă 1½ dela 1000. În castelele dela Powonsk a inspectat Maresalul B e r g artileria carea face exerciții cu foc și carea parte mare e providută cu tunuri, cari se umplu prin fundu; asemenea a cercetat lucrările saporilor dela fruntea nr. 3 a cizadelei Alessandru.

La „All. A. Ztg.“ s'a scris în o epistolă următoare: În Sarajevo, capitala Bosniei, s'a adunat poporul în 27 Septembrie împregiurului bisericii și a făcut o demonstrație în favoarea Serbiei. Se audiau strigările: „Sa trăiască Michail Obrenoviciu, Regele Bosniei și alu Bulgariei, Principe de Serbia, Herzegovina și Montenegro!“ Guvernatoarele Osmanli Pasi'a nu a îndrăznit a pasi contra demonstratorilor, pentru că aru fi venit trebă la versare de sânge. Elu telegrafă însă la Constantinopol și ceru svatu ca ce are să facă. I s'a răspuns: „Sa fie pre pace.“ Poporul s'a risipit mai târziu de sine însuși. De atunci încôce însă au făcut și serbii moamedani, bosniaci, demonstrații de aceste. Ei dicu: Și noi ne dăcem cu Milosievici (asiă numescu ei pre Principele Michailu dupa tatăl său Milosiu). Acesta declarație a făcut impresiune afundă asupră a autorității

țilora imperatesei, cari dicu cu tota serioșitatea „Nu mai e nici o îndoielă tempulu nostru a trecut!“ În toate părțile nu voru Țării să plătescă dările și asiă ici și colea au și urmat conflicte sangerose.

Cu privire la cestiunea orientala iera vinu sciri mai ponderose ca în zilele din urmă. „Debatte are unu telegramu privat din Constantinopol dela 14 Octombrie, în care se dice, ca în urmă a instrucțiunilor celorlalte nouă, date tramisului rusescu Ignatiev acum de curendu, se pregătesc o schimbare însemnată a relațiilor între P o r t a și Rusia. Se facu negociații cu Fuad Pasi'a reprezentantele marelui veziru, la cari ia parte și tramisul prussianu. E avisată sosirea cea grabnică a tramisului englezu Elliot și a Bar. Prokesch. Se pregătesc, este învederatu, lucruri foarte momentuoșe în afacerile orientale.

Despre afacerea orientala scotem unele date interesante din o coresp. din Constantinopol la Zkf, datată din 6 Octombrie. P o r t a după aceea cor. n'a seceratu din calea lui Sultanului folose mari, pentru că puterile apusene nu ia oferitu mai multu decâtu Prussia și Rusia. Mai departe se dice ca și din Paris și din Viena s'au făcut încercări „delicate“ se desface pre Prussia de către Rusia. Prussia i s'a oferitu, se întielege ca nu în modu oficial, Germani'a de media-di, pentru că Bismark sa jertfiescă alianța cu Rusia. Austria în casulu acestu aru anectă țările dela Sava și Dunare până în marea neagră, pentru că în tipulu acestu sa încuie rasilor calea spre B i z a n t i u (Constantinopol). Polonia va eschide atunci pre Rusia dela marea neagră și balica, pentru că sa puna unu parietu între „civilizație“ și „barbaria mongolica.“ Prussia însă nu vrea sa se stimțorască între amicii cei dubii: Austria și Polonia și între inamicul celu pre fatia: Franța.

Revista diuaristica.

În „Gazet'a de Iasi“ cetim o corespondință din Brussel'a dela 14/26 Sept., carea da deslusiri asupră situației în afacerile italiene în tipulu următoriu:

Garibaldi este arestatu! Eata marea novela. În momentul de a pasi preste frontiera Romei, pentru a da acolo semnalulu resculării, guvernulu piemontezu s'a amparatu de person'a Generalului, care se afla acum internatu în orașulu Alessandria. Mai mulți din capii partitulu de acțiune, reprezentatu de Garibaldi, suntu pusi în stare de arestu. Armat'a cutiera diversele părți ale Italiei,

spre a împedea ori-ce manifestație ostila guvernulu și prejudicioasă ordinei publice. Se afirma, chiaru, ca resistința voluntarilor aru fi lasatu câți-va morți în rangurile ostirei. (vedt la Even. pol.) Asiă dara sângele a cursu pre pământulu peninsulei și cestiunea româna trece prin urmăre din nou în sferă a punctelor negre.

Acestea stabilite, o întrebare ce totu i-si punu cu dreptu cuventu, este aceea deca cabinetulu dela Florentia a făcutu bine sau nu, nabusindu miscarea insurecțională și arestandu pre sieful ei. După noi, Ratazzi reprezintă revoluțiunea practică, pre cându Garibaldi reprezintă revoluțiunea ideală. Ori-cari sunt efectele bine facătoare ce aru fi adusu după sine luarea Romei de către camesile rosii? Aru fi creatu ea oare astadi Italiei o poziție mai facilă? Aru fi procuratu ea guvernulu mijlocele pentru stringerea impositelor? Aru fi scos eu la lumina cumpertori avuti pentru bunurile Ecclesiei? Nu. Ea aru fi compromis din contra creditulu și liniscea țării, aru fi adăgitu la greutățile actuale unu nou orasiu de nemulțămire, aru fi espusu cetatea eternă la o invasiune a trupelor franceze, aru fi lipsitu Italia de alianța Prussiei, alu cărei Rege, de-si protestantu, nu se va decide nici odata lesne a fi cu Garibaldi, inamicul tuturor dinastielor. Singur'a cale dara ce trebuie sa urmeze guvernulu, pentru a scapa atât salutea patriei câtu și onorea Italiei, era aceea de a se tine în limitele convenției din Septembrie, nimicindu o acțiune celu puțin inoportuna.

Afara de acestea, facilitatea cu care Garibaldi s'au lasatu a fi luati prizonieri pre de o parte, pre de altă imobilitatea Romei până în momentul cându Garibaldi era la frontiera și după arestațiunea sa, suntu fapte palpabile care dovedescu ca revoluționarii nu-si alege bine tempulu. Astfelu, de-si neascultatoriu la începutu în fața consilierilor amicilor sei, Generalulu a pututu observă mai târziu ca ambițiunea gloriei avea sa-lu coste de asta data unu insuccesu vatematoriu prestigiulu seu; din acestu punctu de vedere asemenea, conduita lui Ratazzi a favorisatu atât liniscea Statulu câtu și autoritatea morală a siefului insurecțiunei. De aceea, multi mergu chiaru până a admite unu felu de coniviență între generalu și ministru.

Dara cestiunea nu se termina aici. Remane a se sci acum ce va face guvernulu italianu cu Garibaldi și cu complicitii sei. Consecința naturală a procedurii se aru fi că revoluționarii sa fia judecati și pedepsiti că turburatori ai ordinei publice și ai siguranței Statulu. Cu toate acestea alt'a se

FOIȘIORA.

Fragmente din desbaterile societății academice.

(Urmare.)

Dictionariulu. Neci odata știința lexicografiei nu a fostu dezvoltată între literatorii romanilor cu un atât de cunoscință de lucru și petundere, precum s'a intemplatu acest'a estempu în sinulu societății academice. „Cartea numita dictionariu este pentru ori-care națiune aceea ce este Biblia pentru lumea creștină. Acestu mare adeveru se pare că lumină din ochi, prin urmăre din sufletulu fia-cărui membru alu societății academice de câte-ori se luă în discuțiune compunerea unui dictionaru românesc după toate regulile satorite la alte popore prin știință. Limb'a este sufletulu fia-cărui națiuni. Pastrati, cultivati, învâțiți, stimati și aperiți limb'a și voi ati salvatu națiunea“. Nu mi vorbiti de alte ocupări, cându națiunea are a se ocupa pe sine-si însă-si prin puterea limbei proprie. În secolulu nostru și de acum înainte cucerirea cea mai sigură și mai durătoare este și va fi cucerirea morală prin limba. Foarte bine știu acest'a alte popore, se o știu noi.

În an. trecut s'a publicatu la București unu premiu Zappa de două mii galbeni pentru compunerea unui dictionaru completu. Nimeni n'a cotezatu a se apuca de lucru. În un'a din ședințele societății academice după-ce se lamurisera fondurile ei, Baritiu ceru a se publica unu premiu de trei mii galbeni. Celor-lalti membri li s'a paratu și acelu premiu prea micu, pentru că ei au cumpărat și mai bine decâtu confratele lor mari-

mea problemei. Urmarea fu, ca numai pentru culegera de materialu crudu se destinara o mie și cinci sute (1500) galbeni.

În un'a din ședințele comisiunii filologice ținută în locuința d. C i p a r i u s'era dela 8½ până la 12 ore din noapte s'a discutat numai modulu compunerii unui dictionariu.

Ședința aceleiasi comisiuni ținută la d. Al. Romanu a fostu și mai interesantă. Se culegem, dese atunci d. Cipariu: 1) toate vorbele cunoscute și adevărate de romane; 2) toate câte se afla atât în limb'a românească, câtu și totu odata în vreun'a din limbile neolatine, precum italian'a, franc'a, spaniol'a, portug'al'a etc.; 3) toate vorbele de origine dubia.

La acestea d. Laurianu: Se între toate vorbele populare curate romanesci. Sa se adauge și toate cele tehnice, adica de arte și mestesiuguri. Se nu între însă în dictionaru vorbele slavone virite numai în cărțile bisericești fără trebuință. Totu Laurianu este de opinie, ca mai n'a n'te de a se compune dictionarul etimologic sa se compuna unu glosariu sau vorbariu mare, cum amu dice preparativu, carele sa cuprinda intrăgă materia a limbei, câtu s'a popularizatu (civitate donata) în gur'a poporulu preste totu, sau în o parte mare a lui, nu însă și unii termeni usitati numai ici colea și retaciti p'ntre câte-va familii.

D. Macsimu sta cu totu adinsulu, că la culegerea terminilor tehnici (de arte, mesterii, științe) se nu fimu prea scrupulosi, pentru că ne aflăm în an. 1867 dela Christos.

Apropos de acest'a Baritiu provocă pe ori-cine, că se incerce a da de es. numiri curate romanesci la părțile constitutive ale carului, aratului, resbolului sau stativei de tiesutu și la toate uneltele din casa.

Sa nu ne temem ca câte-va sute de vorbe comune nouă cu alte popore ne voru compromite originea, istoria și naționalitatea noastră. Acest'a aru fi o temere cu totulu desiertă. Neci o na-

țiune europeană nu este curată de originea ce se dice a fi. Originea ori-cărui limbă este comprobata în lini'a prima prin formele limbei romanesci suntu adevăratu aduse din Italia și comune cu ale locuitorilor acelei țări, limbile românești și italian'a sunt și ele două dialecte sorori că și dialectele germane, că și câte-va slavone; ambele au luatu în sine-si elemente straine, însă câte și care? Cine mai știe ce limbă mai avusera galii vechi amestecati cu locuitorii Italiei. Și unde este limb'a longobardilor care a datu nume Lombardiei? Limb'a dacilor încă n'a pututu per de totu, însă e a r e sunt vorbele noastre remase dela daci? Deca limb'a magiara nu si-aru avé formele sele proprie foarte diferite de ale altor limbe, ea aru fi încatu se tine de materialu, mai multu slavon decâtu magiara. În limb'a magiara chiaru și vorbele de prim'a necesitate, precum ház (casa), ablak (ferestra), asztal (măsa) etc. sunt parte mare slavone, încatu deca judeci după materialulu limbei, esci silitu a recunoșce o mare rudire între poporulu magiara și între cele slavone. Grecii moderni si punu totu silința se scape de multimea vorbelor slavone și turco-arabice, însă nu pot. Ceea-ce au pătitu germanii cu purismulu lor o știu cu totii.

Din acestea și mai alesu din alte cauze enumerate de către unii membri cu multa logică, societatea află de o parte, că voind a compune dictionarul trebuie sa fimu totu odata cu cea mai mare grijă pentru purificarea limbei, de alt'a însă, ca aru fi unu lucru sau desiertu, sau și periculosu a voi sa curatie limb'a românească fia-care lexicografu singuru de capulu seu; de aceea se decide că mai întâi sa se adune la unu locu pre câtu numai se pôte materialulu intrăgu alu limbei, curatu sau amestecat asiă precum se afla elu în gur'a poporulu preste totu și precum e pastratu în cărți de ani trei sute încôce. Acelu materialu adunatu și ordinaru se va tipari într-unu glosariu, după aceea se

*) E frumosu disu, dara în praca nu ajunge.

dice și se crede că este intențiunea ministerială. Generalul va fi sumat a opta între internarea într-unu orasiu ore-care și întorcerea la Caprer'a, și incidentul se va uita astfelu preste curendu precum s'a uitatu arestatiunea dela Aspromonte. Guvernulu protestăza că o asemenea conduită este impusa de diferința ce se cuvine dignităților de generali și de deputatu. Fără alta tîntă decătu aceea de a invederă că altmintreă ide'a care animăza pre garibaldieni este în mintea și în inim'a tuturor italianilor, observăm că Persano eră amiralu și senatoru, și cu tôte acestea, nu pentru motivu de revolta s'eu de vre-o alta culpa, și, sub simpl'a acusatune de incapacitate, elu a fostu pedepsitu cu degradarea rangului și a cetățeniei.

Déca pretindemu, însă, că tentativ'a lui Garibaldi a fostu de asta data cam prea tempurie, suntemu departe de a sustinea că unitatea Italiei nu se va realiza, și în curendu chiaru. Astadi, cându micile suveranități disparu pretutindeni pentru a face locu marilor aglomeratiuni natiunali, cei mai miopi trebuie să vadă că Rom'a are să fie preste puțină timpă proclamata de capitala definitivă a regatului italianu. Pap'a, ori-cătu de puternicu aru fi spriginu ce i s'aru dă, nu va puté impedećă nici odată miscarea curentului popularu, că Neptun cursulu apelor. Constituirea Italiei, un'a și între-ga! Acést'a este cugetarea care preocupă pre populațiune, pre guvern și pre Rege. Dificultatea consista numai în alegerea epocii și a mijloceloru de executiune, și fericitu acel'a care va sci să realizeze acést'a mare idea fără a creă noué neajunsuri Statului.

Unu punctu care trebuie cu deosebire remarcatu în acést'a cestiune delicată, este simțimentulu natiunii italiene în privința Francei. Amenințarea perpetua ce apasa asupr'a regatului, despre o invasiune a trupelor franceze la cea dintăiu miscare natiunala, nu pôte garanta cabinetului Tailerieloru în Itali'a decătu o desafecțiune din ce în ce crescenda. Positiunea ambarasanta în care se gasise italianii, pusi de guvernulu francezu între figur'a totuđeun'e chieatōre a Romei și prescrierile conventiunei din Septembrie, îi indispuie seriosu. Unu organu de publicitate si-a permis chiaru a sustine, ascundindu sub unu aspectu de superare cea mai négra ingratitudine, că nimic'a nu aru fi mai popularu astadi în Itali'a decătu unu resbelu în contra Francei. Ori-cine vede cătu o asemenea afirmatiune este lipsita de logica și de bunu simțiu; cu tôte acestea, nu este mai puțin adevratu că Fran-

ci'a trebuie să aléga, mai curendu s'eu mai târdiu, între amici'a sincera a unei natiuni devenita tare și dorința de a sustine cu ori-ce pretiu o autoritate espiranda, unu tronu imposibilu. Ori-cari aru fi pedecile, Itali'a se va formă căci acést'a este voința unui poporu întregu. Napoleonu trebuie să prevădă acestu viitoru apropiatu, și inteligenti'a sea nu va întârdia a trage de acum din trelsulu partea beneficielor.

Cetimu în Jurnalulu „des Débats” (după G. de L.) despre temerile imprumutate între Francea și Prussia următoarele:

Déca aru fi să credemu cele ce ne spune fōia din Vien'a, „Débats”, circulara Dlui de Bismark datata din 8 Septembrie, aru dă nascere la o alta circulara a guvernamentului francezu; cu tôte acestea dicemu de pe acum că numi'a fōia nu ne da acést'a veste că sigura, ci numai că unu vuetu care din ce în ce se întemeieza mai bine. De esista unu asemenea documentu, peste puțină vomu cunōsce. Ori cum fia, se vede, totu după cum spuné fōi'a, că acést'a a dōu'a circulară nu va fi adresata deadreptulu Prussiei asiă precum neci aceea a Dlui de Bismark n'a fostu oficialmente comunicata Francei. Neci o indoelă nu pôte să mai fia ca în momentulu de fata Francea și Prussia se ocupa fōrte multu, putea chiaru dice în unu modu un'a de alt'a, și nemicu nu e mai curiosu decătu de a observă cum aceste dōue puteri, că prin o întielegere tacuta, voru să înlătoreze ori ce comunicatiune deadreptulu, și dau în scirea Europei în genere manifestatiunile lor politice. Nu e vorba, Europ'a sta cu tōta privirea tîntita asupr'a lor; dar Prussia, mai multu decătu ori care dintre statele europene, e în bagare de sēma la ori ce cūventu cu care o atinge Francea că pe departe, pe candu de asemenea Francea nu lasă să treacă cu usiurintia neci un'a din vorbele ce cadu din gur'a Dlui Bismark, că și candu acést'a neci nu le-aru spune pentru dens'a. Gazetele oficiale ale ambelor State n'au de ce ce a-si impune totu acea sfielă diplomatică; și în vreme ce ubele din foile franceze atitia pe francezi în contra Prussiei, G a z e t ' a C r u c e i, care se pare a vedé talmacita în acele fōi, dorința chiaru a guvernamentului francezu, se supăra de pretinsele nōstre pregatiri de resbelu și le pune în vederea guvernamentului prussianu.

Cu privire la cirile ce circuleza că diplomatia rusăca caută a înduplecă pre Turci'a a lasă Cret'a greciloru Le M o n d e a primitu dela corespundintele seu din Constantinopole următoarea cuprindere a răspunsului verbalu ce Sultanulu a datu generalului Ignatief, ambasadoru rusescu:

Me sflatuesci de a cedă Candi'a principelui Georgie căruia i e de trebuința pentru a-si statornici popularitatea sea în Grecia, pe candu acelu principe nu e grecu din tiēra, și domnesce abiă de trei ani! Eu suntu ala trei-dieci și treilea pogoritoru alu unei dinastii care datoresce atātu popōreloru sale, asupr'a căror'a imperatiēse acum tempu de cinci vēcūri, și nu tii Dta intru nemicu popularitatea mea?

Dela începutulu afaceriloru din Cret'a, amu primitu dela supusii mei musulmani nenumerōse și caldūrōse adrese, prin care acest'i cereau din tōte pârțile voe de a merge că voluntari în ajutorulu fratiloru loru din Candi'a. Dela mine, deci, a alternatu, precum vedi, de a inadusî rescularea tramiendū în Candi'a 200,000 de turci, și de a pune unu capetu atātu prea îndrăsnetiiloru cereri a Eleniloru precum și interventiunei puteriloru.

De n'amu făcutu acést'a, a fostu numai în consideratiunea Europei crestine, și totu odată pentru că numai eră iertatu a uită că suntu suveranulu și parintele a mai multoru miliōne de crestini. Si astadi Europ'a aru mai voi a me pedepsi întorcendū în contra-mi cumpetatea și moderatiunea ce amu aretatū, care singure au îngaduitu de a se prelungi rescularea până în diu'a de astadi.

Ah! Dle generalu, nu esci suveranu și nu scii cătu costēza pe acelu ce pōrta corōn'a pe capulu seu, cesiunea unei particēle cătu de mica smulsa din statele sele. Imperatoarele Alessandru va fi, speru, mai în stare de a pretinū adenculu și neaparatulu simțimentu ce-mi ordonă de a înlătură ori ce propositiune ce aru puté să jignēscă în întregimea imperiului meu.

Se dāmu Candi'a, Dle generalu, gāndit'ai bine la ceea ce-mi propui?

„Cum voiu puté, după unu asemenea actu, să mai trecu pragulu acestui palatu? Cum asiū puté

să sustinu prin stradele capitalei mele, ochirile ce mi-arū aruncă norodulu meu indignatu? Mi-asii necinști corōn'a și dinasti'a mea în diu'a candu asiū dă o asemenea iscalitura. Si acést'a nu o voiu face neci odată! neci odată!

„Nu numai nu voiu dă Candi'a, darneci voiu consimti la ce-va care aru puté, de aprōpe s'eu de departe, să pregatescā asemenea întemplantu. Imperatoarele Alessandru me va întielege, elu, suntu siguru, candu i vei duce aceste cuvinte, ce nu spuiū din gura, dar din fundulu animei!

Principatele române unite.

Bucuresci, 30 Septembrie.

Mari'a Sea Domnitorulu a trecut astadi în revista tōta armat'a din garnisōn'a Bucuresci. Manoperele și exercitiile cu focuri, ale artileriei și ale celorlalte arme, s'au executatu cu cea mai mare precisiune, și Mari'a Sea a multiamitu oficeriloru și trupelor, pe cari a declarat că le-a gasitu în mai buna stare decătu ori candu. Luni se va face o preumblare militaria afara din Capitala. Pentru aceste dōue dile posturile, ce se ocupase de armata, s'au incredintiatu gardei natiunale.

Cetimu urmatoriulu actu alu Principelui pentru ajutorarea finantiiloru țierei:

Dle Ministru! Fiendu-că creditulu straordinariu votatu de Adunare pentru anul curentu 1867 este sleitu și vediendu că mai multe plăti suntu în suferința, mai alesu la Ministeriulu de resbelu, precum sold'a oficeriloru în neactivitate etc. Eu ve autorisezu de a plăti sum'a de patru mii galbeni ministeriului de resbelu din list'a mea civile, suma care mi se va puté restitui din momentulu în care disulu ministeriū va dispune de fonduri.

Primiti, domnule ministru asigurarea binevo-intiei mele.

CAROLU.

„Sieb. Bl.” publica o corespundintia originala din Bucuresci, în carea espune că diuarele partidei rosie vestescu pre Brateanu că pre fitoriulu ministru presedinte și de aceea resosirea lui o ascēpta unii cu cea mai mare nerabdare. Stefanu Golescu, se dice acolo, se va retrage la ministeriulu de externe. Tōte neplacerile confusiunile și certele se ascriu retragerii celei subite a lui Bratianu și asiă e speranția că îndata ce va luă elu guvernulu a mână tōte neplacerile și neîntielegerile se voru delatură. — Spune cor. mai departe că are sciri autentice, cari spunu chiaru și respicatu ca Dlui I. Brateanu nu ia succesu, pre lānga tōte rugările, a capetă audiința la Imp. Napoleonu (Alte diuare spunu că Brateanu a avutu o convorbire lungă cu Principele Napoleonu R.) Ministrulu Steege se dice că si-a datu definitiv demissiunea și Domnitoriulu o a și primitu. —

Diuaristic'a de aci cetimu că s'a mai imultitu cu dōue fōi și adeca „Oservatoriulu” în Galati și „Diorile” în Bacău.

Varietăți.

Ministeriulu a asternutu M. S. o parere în privința introducerii cărtiloru funduarie în Transilvani'a. După cele ce cetimu dela Clasiu M. S. a sancționatu parerea ministeriului în afacerea amintita și a incredintiatu pre ministrulu respectiv cu executarea ei.

O corespundintia din Clasiu în „Hr. Zitg.” dela 6 Octombrie se ocupa între alte și de scirea că sa se arete ministeriului salariile amplotiiloru din fondulu regescu de acum și cele până la 1848. Prin acést'a se vede că și fundulu reg. e contrasū în tîntulu reformelorū ministeriali, pentru că dice coresp., s'a strigatu atāt'a după acést'a. Dela ministeriū sperēza coresp. că crutiarea va fi la tōta întemplantu datatōre de mesura la ocașiunea unei reorganizări, dāra că nu va duce la restatorirea stārei de mai nainte, ci numai lareducerea statului de amplotiati prin simplificarea manipuliunei. În fine dice că cu ore-care înfiorare voru caută amplotiati din fundulu regiū la colegii lorū cadiuti din comitate restaurarea din urma, dintre cari destui suntu barbati demni și caractere probe. Vaiera impregiurarea acést'a, pentru că prin ea de o parte sa îngreuneza cas'a statului prin atātea pensionari și plăti odată pentru totuđeun'a, de alta parte familielo lovite de sōrte acést'a totu au să suferē.

Epistol'a comitatului Zarandului se dicea prin diuare, că numai în comitatulu Aradului a aflatu bună primire în celelalte însă nu. Unu filoromānu în nr. 111 alu „Al-

va trece cum amu dice prin sit'a rară și prin cea dēsa; acést'a operatiune însă are să decurgă în sinulu sectiunei filologice, dela care va trece în cercetarea societății academice plenarie. Se da cu socotēl'a că tōte aceste lucrări voru esī gat'a în vre-o cinci ani. Pāna atunci fia-care romānu literatu și iubitoru de limba și va tinea de datorința sacra a culege cuvintele romanescei precum ai culege aurulu din nasipu și ale trametē la cātē unulu din respect. membri din provinci'a sea. Intr'aceea membrii si voru impartī culegerile după tînturi. Incātu pentru Transilvani'a eră vorb'a că sa se traga o linia din pasulu Buzeu pe Oltu în josu preste Sabiū dreptu la puuctulu unde ese Muresiulu în Ungari'a; totu ce cade dincōce de acea linia aru remanea în grija unui'a din membrii. Sa se mai traga alta linia drēpta din Sabiū dreptu la Baiamare, incātu sa taja Transilvani'a în dōue pārti pentru ceilalti doi membri.

Cercetarea de aprōpe a dialectului macedo-romanescu va reversă o lumina surprindatōre nu numai asupr'a misterieloru limbii nōstre, ci și asupr'a istoriei. Acelu dialectu a ramas pāna acum necunoscutu nu numai invetiatiiloru europeni, ci spre rusinea nōstra, noi însine asiă numiti daco-romani încă nu-lu cunōscemu. Sē spune că cei mai multi romani se afla în Tesali'a. Asiă numiti mavrovlachi locuescu mai spre Albani'a. Nu numai sute de sate, ci și mai multe orasie suntu pline de romani, în Seres, Veli'a, Bitoli'a etc. Scōl'a din Bitoli'a pe care o afurisise episcopulu *), s'a redeschisu în Maiu a. c. cu concessiunea lui Aali-Pasiei, s'a mdi deschisu alte patru scōle romanesce în 4 comune. Scōl'a macedo-romana fundata de guvernū în Bucuresci, condusa de arch'mandritulu macedo-romānu Avergie are 16 elevi destinati a se rēntōrce în patri'a loră că professori. Pe asemenea căli vomu ajunge și la cunoscinti'a acelu dialectu.

(Va urmă.)

*) De siguru grecu fanariotu de vitia.

binei scrie acum în privința acestor următoare:

Aradu, 9 Oct. Vădindu că foile române n'au cunoscută despre rezultatul adevărat al episcopiei comit. Zarandului, prin care acesta a cerut că ministerul ung. să-i comunice rescripțiile sale și în limbă română, — și aceea a comunicat-o cu toate comitatele pentru spriginire; amu se descoperu că unul, care amu luatu parte mai de multe ori în comitetul comit. Zarandu, ma chiar și în sesiunea aceea a comitetului amu fostu de față, candu s'a referatu acestă causa: că epistolă com. Zarandu a fostu spriginita în rendulu primu de comitatulu Pestei, după aceea de districtulu Cetatei de pétra, care a respunsu în limbă română, și în fine precum seimă numai din gazete înca de comitatulu Aradului. Din cuprinsulu răspunsului comitatului Pestei, încatu mi aduc bine aminte e însemnatu armatoriulu pasagi „prin aceea că rescripțiile ministeriale se voru comunica cu comitatele și în celelalte limbi, nu este vatematu dreptulu limbei magiare, eara de alta parte nu este periclitata integritatea țierei.” Din acestă este învederatu că cestiunea naționalităților se pôte rezolvî în cale bună numai voia se poftește. Celelalte comitate ce au respunsu la acea epistolă, mare parte de poporațiune slava, — după ce și premitu salutările sale pe terenulu constituționalu într'unu preambulu destulu de largu în cuvinte — au refusat spriginirea loru dicendu, că cestiunea se ține de competența dietei, care va avé sa faca lege în obiectulu folosirei limbelor. Văbindu cu frații aradani, amu auditu cum se falesc densii, că a trecut în concludu și la densii, spriginirea episcopiei comit. Zarandu; dar amu sa observazu că densii n'au făcutu ce-va bravura mare, — se fia luatu densii inițiativă, le-asiu concede dreptulu de a se puté fali. Eu amu observatu alte calamități în comitatulu Aradului, — cari de le-aru curmă, li-asiu gratulă din anima, pentru că acelea sunt astfelu cari bantue amaru poporul românesc.

*** Brasio 15/3 Oct. (Omori). Astadi fu înmormântatu unu tineru de 18 ani impuscatu în serviciulu unuia din frații Rosculețu dela Satu-lungu. Acelu tineru împreună cu alți 3—4 inși se află Dumineca spre luni noptea lângă turmă de oi manata între hotarele dintre Satu-lungu și Hermanu. Oratorulu (economulu) comunei Tarlungeni împreună cu alți 15 unguri de acolo esira armați cu pari și cu patru puscă înainte acelor pastori, pentru că sa le mănă turmă. Unulu dintre români cercă a se opune, însă vădindu că i se înfige puscă în peptu și că capeta cu unu paru preste spinare, se retrase la o parte. Tinerulu de 18 ani rugă pre asupritori că sa ia numai magariulu ca aru fi destulu zalogu, iera oile sa le lase, iera cu acestă plecă. În acelu momentu unu Tarlungenu i-lu impuscă în căfa. La obducțiune se află 16 alice în creerii mortulu. Judele din Satu-lungu îngrijă pentru transportarea celui asasinatu la Brasioyu în spitalu. Dlu Georgie Dück directorulu politiei și acum subst. prefectu alu districtulu cunoscutu la noi de întregă populațiune că barbatu uman, dreptu și nepartinitoriu poruncă la momentu esirea unei comisiuni și cercetarea cea mai rigorosă. Audimu că ucigasiulu a și ajunsu în temniță. Publiculu se interesăza acum că și pre la Pasci, că sa afle rezultatulu cercetărilor, iera nouă ne place a crede, că acelu rezultatu va fi multu diferitiu de celu sumariu dela Clusia, unde se dice că doi inși, cari în vîră trecuta au impuscatu totu în asemenea impregiurări la unu sat vecinu pre doi români diu'a mare, în mană tribunalulu respectivu au fostu pardonați pre cale extraordinaria. — „G. Tr.”

*** Epidemia de vîră se latiesce continuu pre lângă toate mesurile câte s'a luatu pentru impiedecarea ei. Ministerulu de comerț și economie a transmisu acum unu comisariu specialu, carele sa aiba misiunea de a se convinge deca mesurile spre impiedecarea epidemiei se punu în lucrare și deca au acele și vre-o influență asupră epidemiei.

*** Despre unu comisariu de securitate se scrie la „P. Napló” din Szin comit. Tornă următoarea întemplantare sangerosă: La 5 Oct. s'a dusu acolo comisariulu de securitate Lud. Farkas, împreună cu panduri sei. Între obiectele de resoluțiune s'au arătat și unele diferințe între judele localu și antecesorulu seu P. Kapczy, din care s'a născutu în fine o cîrta între cestu din urma și comisariulu de securitate. Acestă a venit cu-rendu în focu, fiindu încaldu ce-va și de beuturi

spirituose și asiă a trasu sabi'a și a omoritu pre Paula Kapczy; iera pe doi frați ai mortulu ia tăiatu totu comisariulu împreună cu pandurii sei încatu vieti'a unuia e cu totulu espusa pericolulu. Comuna întreaga e iritata și as cîpta cu mare neastemperu se vada ce se va întâmpla cu comisariulu și pandurii complici. Comisarulu se spune că si-a perdutu urmă.

*** Biserica rusă și consulu rusesc în Pragă. După diariulu „Moskva”, ne spune Zkft, are sa se infintieze în Pragă o biserică rusă, spre care scopu s'au și scrisu 900 de ruble, iera unele dîmne îngrijescu de vestimentele bisericesti și alte vase de lipsa la serviciulu diicescu. „Zkft” dice că ea a spus-o acestă mai demultu cu adausulu, că după clădirea bisericeii va urmă și unu consulu rusesc.

*** Din diariulu „Le Siècle”. Guvernatorulu genelu alu provinciilor sud-vestice din Russi'a, (provinciile: Volhini'a, Podoli'a și Ucrain'a), a adresatu decurendu sub-gubernatoriloru sei circulară următoare: Pîntre puterile pe cari se sprijina naționalitatea polona, famili'a joacă unu rolul foarte importantu. Trebuie deci a întrebuintă toate mijlocele pentru a sferamă legăturile familiei. D-Văstra trebuitu a urmări cu o priveghiare neobosită relațiunile membriloru familiei, și a ve silă de a le slăbi și a le desface cu totulu. Afacerile lor banesci, potu se contribue cu folos în facilitatea acestui scopu. Pentru aceea, asiedindu contribuțiunile pe locitori, ve veti silă de a împarti sumele în asiă chipu, că membrii aceleiasi familii se fia obligati de a avea socotele de regulatu între ei. Dece s'aru găsi o familie care administrăză bunurile sele în comunu, fără că ele sa fia împartite între membrii ei, voi trebuitu sa le impuneti îndatorirea împartiei, invocandu acestă impregiurare, că fisculu nu pôte perde sumă ce-i este datorita pentru formalitățile legali și timbrulu. Pre lângă acestă, trebuie a favoră prin toate mijlocele mariti-siulu cu rusii. Într'unu cuventu, nu trebuie a omite nici unu mijlocu de a nimici polonismulu și a grăbi îndeplinirea operei de rusire a acestei țiere.

Diariulu „Dreptatea” 14 Sept. 1867.

*** Au esitu dreptatea autorității de Galati în cestiunea celor doi jidani înnecati. În fîi'a engleza „Times” din 17 Sept. (c. n.) este o corespondență cu dată de 12 Septembrie, în care se vorbește despre o nota a guvernulu turcescu prin care se marturisescu că, în adevăru, soldatii turci au imbrancitu în Dunarea pe jidani tramesi că vagabondi din Iasi.

Faca pre scurtu analiza notei turcesci după corespondențele englesu.

„Guvernulu turcescu au adresatu o nota reprezentantiloru sei explicandu purtarea soldatiloru turci în afacerea dela Galati. Unu spre-diece jidani, condamnatu a fi scosi afara din Romani'a că vagabondi, au fostu pusi într-o barca spre a fi trecuti de ceea parte de Dunare la Turci. Turcii au refusat de a-i primi, însă Romanii au căutatu a-i depune pe nevedite pe malulu turcescu. Paditorii turci, aflându pe jidani, i au reîmbarcatu că sa-i aduca înapoi pe tîrmulu românesc; însă paditorii români erau mai priveghiatori. . . .

La urma soldatii turci au hotărîtu sa se desearce de jidani trantindu-i în Danare. Doi s'au înnecatu. . . . Unii din acesti jidani remasi în viață au nebunitu de frica.”

Asiă-dara, adevărulu au esitu pe deplin la lumina, marturisitu chiaru de acei ce antău au căutatu a-lu întinecă. Acei doi jidani înnecati în Dunare n'au fostu victima verunei persecuțiuni religioase din partea autorităților române din Galati; ei, au peritu de mană soldatiloru turci. Guvernulu turcescu prin notă sea au marturisit-o Europei. Acestă face onore guvernulu turcescu. Dăra întrebarea acum vine: cum remane cu bună credință a consuliloru creștini în ecăta trista afacere? „Nat.”

Mai nou.

Imperatululu a respunsu la adresă celor 25 episcopi. Cererea episcopiloru e refusată și Imperatululu i pare rău că tramitatori adresei, în locu de a usura pre regimu, i îngreuează numai realizarea problemei sele prin publicarea unei adrese atătu de atîtătoare. M. Sea accentuează că are firma voia a împlini datorițiile unui regentulu constituționalu.

În ședința dela 18 Octombrie a casei deputatiloru din Pestă, între alte propuneri a fostu și o cerere în scrisu a Directorelui Causarum regaliu, că sa se dea în judecata deputatulu Bőszörményi pentru articolulu seu din „Magyar Ujság” dela 28 Aug. a. c. Pertratarea acestei afaceri va fi luni (măne).

„P. N.” aduce unu articolu intitulatu: Afacerile noastre comune și agitatori, în carele espune că nu e de a se ascunde, că Ungari'a, în civilizațiune a remasu înapoi a celorlalte țieri din Europă a apusă și asiă pentru că sa se desvîlto mai tare a credință Ungari'a de lipsa a se împacă cu Principele seu și cu poporele Cislaitaniei. Acum vinu agitatori cari voru sa faca problematica totă ostenelă pusă la zidirea opulii, vrendu sa țina pre Ungari'a în minorenitate spirituale. Spre norocire că acesti agitatori nu au însemnată asiă mare afara de Kossuth. Acestă însă înca e privitu de unii oameni pre prin sticle maritorie, căci elu nu are parte la legile din 1848, decatu la acea parte de legi, carea a fostu lucru efemeru. Prin urmare elu nu are dreptu a da lecțiuni nimenui d'n legile din 1848. — Ce privește politică din afara, Ungari'a nu e contra unității Germaniei. Legea de afacerile comune nici nu are nimic a cu unitatea Germaniei. Kossuth doresce federatiunea danubiana, însă și în acestă trebuie sa fia armata comună și finanție comune. E usioru a întrebuintă cestiunea detoriei de statu că arma contră împacării, dăra unde e omulu acelă în Europă, carele sa credea că Ungari'a se pôte feri cu totulu de sarcină detoriiloru de statu? —

După „Debats” se respandescu acte prin Berlinu despre formală încorporare a Sassoniei și a celor 4 ducate sassonice la Prusi'a. Scirile din Dresdă constatăză vuetulu acestă.

Scupcină sersbiloru e deschisă.

„Zukunft” are unu telegramu privatu dela Kraguievac (Serbi'a), în care se pune că Scupcină în adresă sea, că respunsu la cuventulu de tron, multiamesc Principeulu pentru toate înnoirile și propășirile ce le-a făcutu regimulu. Cere mzi departe clădire de drumuri și declara, că armată națională e pururea gata de bataia. Națiunea serbescă vrea a-si împlini misiunea.

Principele a respunsu la acestea: Eu amu aceleși dorințe, pre care le are poporul meu.

Nr. 25—1

Concursu.

Pentru întregirea stațiunei vacante de invetiatoriu în comunitatea gr. or. Ohabiti'a, ce e îngreuiată maritului comitatu alu Carasiului și Protopresbiteratulu gr. res. alu Caransebesiului, se escrie prin acestă concursu.

Cu acestă stațiune sunt impregnate următoarele emolumente anuale:

- a) în bani gata: 42 fl. v. a.
- b) în naturale: 20 meti de cucuruza în bobe; 50 puncti de lard; 50 puncti de sare; 10 puncti lumini și cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupă acestu postu de invetiatoriu voru avé a îndiestră petitiunile lor concursuale, timbrate după cuviință, cu estrasulu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporu bunu a cursulu pedagogicu în institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre serviciulu de până acum și purtarea lor morale și politica, și astfelu indiestrate le voru subterne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diicesei Caransebesiului până în 1/13 Novembre 1867.

Caransebesiu 21 Septembrie 1867.

Consistoriulu diicesei Caransebesiului.

Edictu.

Mari'a Ioann Fatulețu din Hermanu, care parasindu cu necredință pre legiuitulu ei barbatu Dimitrie Budileanu, fără că sa se scie loculu petrecerii ei, se provoca prin acestă, că în restempu de unu anu de dile dela datulu de fatia, sa se presentiede înaintea subscrisulu scaunu Protopopescu, căci la din contra, se va decide procesulu divortialu pornitu asupră-i, și în absență densei, amesuratu SS. Canone ale bisericeii noastre dreptu credincioase. Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Traculului alu II alu Brasioului.

Brasiovu în 16 Septembrie 1867.

Ioann Petricu

Protopopu.